

POLITISK LEDERSKAB OG BORGERDIALOG

**Holbæk
Kommune**

Holbæk Kommune har en klar ambition om at styrke dialogen om den politiske retning og inddrage borgere, brugere og virksomheder i udviklingen af politikker og løsninger. Det handler bl.a. om, at tage politisk lederskab og skabe åbne involverende dialoger med borgerne, der gør lokalpolitik synligt og vedkommende.

Demokratiexperimentariet anbefaler at:

- Byrådet fortsætter med at udvikle og afprøve nye måder til dialog med borgerne om politiske emner og retning.
- Byråd og udvalg fortsat eksperimenterer med inddragende arbejdsformer, og afprøver nye måder at udvikle dialogen og styrke det politiske lederskab.
- Byrådet deltager i og arrangerer uformelle og temabaserede debatarrangementer med borgerne om aktuelle politiske emner

Derfor er vi gået i gang

Der er meget værdi, inspiration og viden at hente, ved at have gode tætte dialoger med borgere og brugere og andre parter om politisk retning. Det kan både give bedre løsninger, bedre politikker, bedre beslutninger og et tydeligt politisk lederskab.

Men traditionelle møder giver ikke optimale muligheder for dialog mellem byråd og borgere, virksom-

heder og andre relevante aktører, om fremtidens udfordringer og politiske pejlemærker.

Det kræver nye måder at arbejde på og nye måder at holde politiske møder på. En af vejene er at tænke i åbne, innovative processer, hvor borgere og andre aktører er med fra starten, og sammen med byrådet definerer udfordringer og udvikler gode løsninger på dem.

Med et stærkere og mere tydeligt politisk lederskab, kan man samtidig gøre lokalpolitik synligt og vedkommende for flere, og styrke det engagerede medborgerskab.

Det har vi lært

De forskellige forsøg og eksperimenter med politisk dialog og inddragelse som Demokratiexperimentariet har fulgt eller gennemført, har givet gode resultater. De har givet ny viden, relevant indsigt og spændende idéer til de politiske drøftelser, og til den enkelte politiker. Derfor peger Demokratiexperimentariet på, at Holbæk Kommune skal fortsætte med at eksperimentere og afprøve nye måder at have dialog med borgere.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at der er gode muligheder for at styrke det politiske lederskab, især hvis man samtidig bruger mindre tid på traditionelt udvalgsarbejde og politisk sagsbehandling. Det handler om at sætte mere fokus på politisk ledelse og mindre fokus på politisk styring – og det kræver tillid til hinanden og til administrationen.

Udvalgsstrukturen og måden at holde møde på, kan være en begrænsning for at komme i dialog. Men der er masser af muligheder for at arbejde inddragende inden for rammerne. Det er et stort ønske hos mange politikere, at finde arbejdsformer der fokuserer på at sætte en dagsorden, og have borger- og brugerdialog, hvor der er plads til at diskutere politiske mål.

Der er stadig meget at arbejde med. Borgerpanelundersøgelsen viser, at hele 41 % af de adspurgte ikke synes, at byrådet har en god dialog med borgerne inden der tages beslutninger. Og 23 % af de adspurgte synes ikke, at demokratiet i Holbæk Kommune er velfungerende.

Fra borgerpanelundersøgelsen ved vi, at borgerne gerne vil i dialog med politikerne. Og at det vigtigste for dem er, at dialogen kommer før der er taget beslutninger. Dette giver borgere, brugere, virksomheder og andre interessenter mulighed for at få reel indflydelse på resultatet.

Næste skridt

- Mindst en gang om året arrangerer byrådet et temamøde for byrådets medlemmer, som byrådet selv planlægger
- En gang om året kan byrådet arrangere et åbent møde, hvor alle borgere i kommunen inviteres til en drøftelse af et eller flere temaer.
- Ved de ordinære byrådsmøder afsættes der spørgetid for borgere på 15-30 min. inden det ordinære møde påbegyndes. Der kan spørges om alt til dette møde. Det vil sige, at borgerne kan bringe andre emner på banen end dem, der er på byrådets efterfølgende dagsorden.

Fakta fra Borgerpanelundersøgelsen

- 30 % erklærer sig enige i, at demokratiet i Holbæk Kommune er velfungerende. 23 % er uenige
- 27 % mener, at det er nemt at engagere sig i demokratiet. 24 % er uenige
- 16 % er enige i, at byrådet har en god dialog med borgerne inden der tages beslutninger. 41 % er uenige

Læringer fra Borgerpanelundersøgelsen

- En stor del af borgerne møder ikke politikerne til arrangementer, debatter og dialoger. Dem skal vi også huske at kommunikere til
- Borgerne vil gerne i dialog med politikerne på mange forskellige måder
- Mange borgerne har ideer, som de gerne vil samarbejde med kommunen om
- Borgerne vil gerne inddrages mere i beslutninger, og selv være med til at tage beslutninger lokalt
- Det er muligheden for reel indflydelse der er vigtigst for borgerne, når de bliver inddraget

AKTIVITET:

OMSTILLINGSGRUPPER - DIALOG OM POLITISK RETNING

BESKRIVELSE AF AKTIVITETEN

Siden foråret 2014, har Byrådet i Holbæk Kommune arbejdet med omstillingsgrupper. Omstillingsgrupper består konkret af ca. 25 politikere, borgere, brugere, virksomheder medarbejdere, ledere mv., der drøfter faglige, kvalitetsmæssige og økonomiske udfordringer på udvalgte service- og velfærdsområder. Resultater og konklusioner fra omstillingsgrupperne, bruger politikerne i byråd og udvalg, når de skal lave prioriteringer og træffe beslutninger på områderne.

FORMÅL

- At byrådspolitikerne styrkes i deres rolle som kommunens politiske ledere gennem øget viden om borgeres og virksomheders holdninger og bevæggrunde, oplevelser, ønsker og behov
- Politisk dialog og samarbejde med borgere og virksomheder
- Fællesskab omkring økonomiske og kvalitetsmæssige udfordringer på velfærdsområderne

UDFORDRINGER

- Metoden er tidskrævende og mødeintensiv – det gør det svært at følge med, især for de små partier og løsgængere
- Det har været svært at pege på konkrete resultater af gruppernes arbejde og konklusioner – det svækker gruppernes legitimitet og interessen for grupperne og muligheden for at bedrive politisk lederskab.
- Nogle af de grupper, som politikerne har brug for at være i dialog med, er vanskelige at fastholde i omstillingsarbejdet

SUCCESSER

- I omstillingsgrupperne taler politikere, medarbejdere, brugere og borgere direkte om udfordringer, økonomi og muligheder, før udvalgene beslutter. Det er et skift væk fra, at det er administrationen som kommer med forslag, politikerne kunne sig ja eller nej til.
- Omstillingsgrupperne har styrket og trænet politikernes kompetencer til at tage politisk lederskab og dialogen om politisk retning
- Omstillingsgrupper giver bedre legitimitet, og giver politikerne bedre mulighed for at forklare budgetter og prioriteringer bagefter

DET HAR VI LÆRT

- Med omstillingsgrupperne har byrådet reelt udviklet en ambitiøs og nyskabende metode til at skabe dialog om politisk retning, om velfærdsudfordringerne og de politiske pejlemærker.
- Metoden har i stor grad styrket det politiske lederskab hos byråd og politikere, og givet ny indsigt i kerneområderne hos deltagerne.

DEMOKRATIEKSPERIMENTARIET ANBEFALER

- At byråd og udvalg også fremover eksperimenterer med arbejdsformen, og afprøver metoder og igangsætter samarbejder, der kan udvikle dialogen og det politiske lederskab

KONTAKT OG MERE VIDEN

Thomas de Richelieu, Strategi og Udvikling, Mail: tdpr@holb.dk

AKTIVITET:

DELTAGELSE I FOLKEMØDET PÅ BORNHOLM 2015

BESKRIVELSE AF AKTIVITETEN

20 politikere fra Holbæk Byråd deltog på Folkemødet 2015, hvor Holbæk Kommune selv arrangerede følgende events

- Pop-up-event hvor folkemødedeltagerne kom i dialog med politikere og Fælles-skaberne om de vigtigste ingredienser i fællesskab.
- Debatarrangement, hvor bl.a. Søren Kjærsgaard, og Aarhus' borgmester Jacob Bundsgaard og Frivilligrådet debatterede dilemmaer i samskabelse.
- Debatarrangement i samarbejde med Landdistrikternes Fællesråd, hvor bl.a. Demokratiekperimentariet diskuterede landbyudvikling.

FORMÅL

Der var følgende hovedformål med deltagelsen i Folkemødet 2015:

- Gensidig politisk inspiration
- Tværpolitisk udveksling af idéer og erfaring
- Promovering af Holbæk Kommune, herunder Holbæk i Fællesskab og Demokratiekperimentariet gennem deltagelse i debatter

UDFORDRINGER

- Konkurrencen fra de 2.600 andre arrangementer på Folkemødet er stor. Derfor er det svært at få stor deltagerantal til traditionelle debatarrangementer.
- Det er vanskeligt selv at placere sig som debattør i andres arrangementer - med mindre man betaler sig ind.

SUCCESER

- Pop-up-eventen var velbesøgt og tydelig. Placeringen af arrangementet var central, med mange forbipasserende
- Egne debatarrangementer gav god værdi og inspiration til deltagere
- 86 % af deltagerne fra byrådet fik inspiration til det politiske arbejde i byrådet
- 86 % af deltagerne fra byrådet vurderer, at kommunen fik positiv omtale af at deltage på Folkemødet

DEMOKRATIEKSPERIMENTARIET ANBEFALER

- Skærp fokus på om Holbæk Kommune deltager for at få inspiration med hjem, eller for at promovere kommunen og få nye kontakter
- Skærp fokus på hvad kommunens borgere får ud af byrådets deltagelse i Folkemødet
- Skab rum for at opdyrke nye netværk med andre kommuner og politikere
- Styrk kommunikationen af Holbæk Kommunes deltagelse, fx ved tidligt at sprede den gode historie og være aktiv på de sociale medier.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Camilla Wikke, Strategi og Udvikling, cawik@holb.dk

AKTIVITET:

FREMME AF VALGDELTADELSE

BESKRIVELSE AF AKTIVITETEN

Holbæk Kommune har ved kommunalvalget 2013, Europa-Parlamentsvalget 2014 og folketingsvalget 2015 lavet forskellige initiativer for at få flere til at stemme, særligt ift. unge, nydanskere og socialt udsatte. Af initiativer kan nævnes SMS-beskeder til områder med lav valgdeltagelse, plakater og mobile valgsteder på uddannelsesinstitutioner.

FORMÅL

Øget valgdeltagelse – ved kommunalvalget 2013 steg den fra 66,7 pct. til 71,4 pct. Desuden steg stemmeprocenten i næsten alle vælgergrupper, fx med 15,3 pct.-point blandt de 19-21-årige. Ved Europa-Parlamentsvalget 2014 og folketingsvalget 2015 faldt stemmeprocenten dog fra henholdsvis 58,8 pct. og 87,4 pct. til 54,3 pct. og 85,5 pct.

UDFORDRINGER

Der er en generel udfordring med at finde ud af, hvad der virker, og hvad der ikke virker i valgfremme-indsatsen. Dette kan gøre det svært at fokusere indsatsen.

ANBEFALINGER FRA DEMOKRATIEKSPERIMENTARIET

Anbefalingen fra Demokratiekperimentariet er, at kommunen skal fortsætte indsatsen for at få flere til at stemme.

Desuden anbefales det, at der skal være en valgfremme-indsats ved alle valg, da det at stemme er en vanesag. Derfor vil en høj valgdeltagelse ved ét valg, have en positiv effekt på valgdeltagelsen for det følgende valg.

DET HAR VI LÆRT

Læringen er fra valgfremmeindsatsen er, at det nytter at gøre noget – især hvis indsatsen tilrettelægges sammen i tæt samspil med repræsentanter for vælgergrupper med lav valgdeltagelse.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Jakob Villadsen, Strategi og Udvikling, javil@holb.dk

Workshop 1.

Dialog om hvad, med hvem og hvorfor

HVAD SKAL
VI TALE MED
POLITIKERNE
OM ?

Holbæk
Kommune

Hvad skal vi tale med

VI EKSPERIMENTERER MED
DEMOKRATI
I HOLBÆK KOMMUNE